

Dosarul nr. 2ds-2/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, (Victor Sandu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Liuba Pruteanu, Vladislav Clima, Virgiliu Buhnaci)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (Valeriu Doagă, Galina Stratulat, Nicolae Craiu, Dumitru Mardari, Dumitru Visternicean)

ÎNCHEIERE

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Galina Stratulat
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru

examinând cererea recurentului Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la întoarcerea executării,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Grigorița împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea plăților salariale restante, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

constată:

La 30 ianuarie 2017, Igor Grigoriță a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” (denumirea prescurtată ÎS „Calea Ferată din Moldova”), solicitând încasarea în mod forțat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul său a sumei de 25 500 de lei cu titlu de salariu restant pentru perioada octombrie 2016 – februarie 2017; a sumei de 9 515,43 de lei cu titlu de restituire a sumei reținute din salariu în perioada decembrie 2015 – august 2016; a sumei de 13 427,07 lei cu titlu de penalitate; a sumei de 5 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și a sumei de 9 000 de lei cu titlu de compensare a serviciilor juridice (vol. I, f.d. 69).

Prin hotărârea din 13 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de Igor Grigoriță și s-a încasat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Igor Grigoriță suma de 24 162,33 de lei, cu titlu de salariul restant pentru perioada 01 decembrie 2016 – 31 martie 2017; suma de 10 434 de lei, cu titlu de restituire a sumei reținute din salariu pentru perioada 01 decembrie 2015 – 31 octombrie 2016; suma de 12 610,34 de lei, cu titlu de penalitate; suma de 2 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral; și a suma de 4 000 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, iar în total suma de 53 206,67 de lei. Totodată, s-a dispus ca hotărârea, în privința încasării unui salariu mediu pentru absența forțată de la lucru în mărime de

5 654,25 de lei, urmează a fi executată imediat. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (vol. I, f.d. 79, 83-90).

Prin hotărârea suplimentară din 24 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a încasat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 1 516,20 de lei (vol. I, f.d. 95-96).

Prin decizia din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova”; s-a admis apelul declarat de Igor Grigoriță și s-a modificat hotărârea din 13 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea cuantumului prejudiciului moral încasat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Igor Grigoriță, cu majorarea acestuia de la 2 000 de lei la 5 000 de lei, precum și în partea cheltuielilor de asistență juridică cu majorarea acestora de la 4 000 de lei la 9 000 de lei. În rest, hotărârea din 13 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost menținută (vol. I, f.d. 149, 150-164).

Prin decizia din 26 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”; s-a casat decizia din 17 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea dispunerii modificării cuantumului prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, cât și hotărârea din 13 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) în partea dispunerii executării imediate a încasării unui salariu mediu în sumă de 5 654,25 de lei pentru lipsa forțată de la serviciu; iar în rest decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond s-au menținut (vol. I, f.d. 235-245).

Prin încheierea din 17 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a corectat greșeala strecurată în partea motivată și în dispozitivul deciziei din 26 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, fiind înlocuită dată emiterii deciziei Curții de Apel Chișinău din „17 februarie 2018” cu sintagma corectă „27 februarie 2018”.

La 05 noiembrie 2018, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus la Curtea Supremă de Justiție cerere privind întoarcerea executării silite (vol. I, f.d. 4-8).

În motivarea cererii a indicat că, la 22 mai 2017, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a transferat la contul curent al executorului judecătoresc Valentina Zamșa suma de 5 654,25 de lei, conform ordinului de plată nr. 2231, în contul executării hotărârii din 13 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării unui salariu mediu pentru absența forțată de la lucru.

La 27 februarie 2017, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a transferat la contul curent al executorului judecătoresc Valentina Zamșa suma de 1 420 de lei, conform ordinului de plată nr. 14792, în contul achitării cheltuielilor pentru efectuarea actelor de executare.

La 24 aprilie 2018, prin ordinul incaso nr. 22, executorul judecătoresc Valentina Zamșa a ridicat de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” suma de 61 206,67 de lei, întru executarea deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 03 mai 2018, executorul judecătoresc Valentina Zamșa a încasat de la debitorul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul creditorului Igor Grigoriță dobânda de întârziere suma de 1 507,32 de lei, pentru neexecutarea în termen a documentului executoriu.

La 04 mai 2018, prin ordinul incaso nr. 26, executorul judecătoresc Valentina Zamșa a ridicat de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” suma de 6 940,67 de lei, cu titlu de cheltuieli de executare.

Prin încheierea din 05 iulie 2018, s-a încetat procedura de executare, în legătură cu executarea documentului executoriu, deoarece debitorul a achitat integral datoria debitorială în sumă de 61 206,67 de lei și suma de 1 507,32 de lei.

Totodată, recurenta a menționat că, până la pronunțarea deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a achitat benevol creditorului Igor Grigorița restanța la plata salarială în sumă de 24 162,33 de lei, fapt confirmat prin extrasul pe contact din 02 iulie 2018 eliberat de BC „Moldindconbank” SA.

Recurenta a remarcat că în suma de 61 206,67 de lei ridicată de executorul judecătoresc Valentina Zamșa este formată *inter alia* din suma de 24 162,33 de lei, cu titlu de salariul restant, suma de 5 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral, și a suma de 9 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

În acest sens, recurenta a invocat că suma de 24 162,33 de lei a fost executată benevol de debitor, iar ridicarea repetată a acestei sume de către executorul judecătoresc constituie, în esență, dubla executare a hotărârii judecătorești, fapt ce presupune îmbogățire fără just temei a creditorului. La fel, sumele ridicate de 5 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral, și de 9 000 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, au fost micșorate prin decizia instanței de recurs până la 2 000 de lei și respectiv 4 000 de lei.

Prin urmare, executorul judecătoresc neîntemeiat a ridicat sumele bănești ce exced cuantumul de 2 000 de lei în contul reparării prejudiciului moral, și 4 000 de lei în contul compensării cheltuielilor de asistență juridică.

În această ordine de idei, recurenta ÎS „Calea Ferată din Moldova” solicită, în temeiul articolului 159 alin. (1) din Codul de executare și articolul 345 lit. o) din Codul de procedură civilă:

- întoarcerea executării hotărârii din 13 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării unui salariu mediu în sumă de 5 654,25 de lei, pentru absența forțată de la lucru;

- obligarea creditorului Igor Grigorița să restituie creditorului ÎS „Calea Ferată din Moldova” suma de 5 654,25 de lei și de 1 420 de lei; suma de 24 162,33 de lei, ca fiind executată dublu; suma de 3 000 de lei și 5 000 de lei, ca fiind excedentare hotărârii irevocabile; sumele de 6 940,67 de lei și 1 507,32 de lei, încasate cu titlu de cheltuieli de executare, iar în total suma de

Examinând cererea depusă de ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la întoarcerea executării, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție o consideră neîntemeiată și care urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

Conform articolului 159 din Codul de executare, instanța de apel sau instanța de recurs este obligată să dispună întoarcerea executării dacă, examinând apelul sau recursul, anulează hotărârea instanței de fond cu adoptarea unei noi hotărâri prin care respinge parțial sau integral acțiunea ori adoptă o încheiere de încetare a procesului sau de scoatere a cererii de pe rol. În cazul în care instanța de apel sau de recurs nu a dispus întoarcerea executării, pîrîtul poate înainta o acțiune în condițiile articolului 158 din prezentul cod.

Aderent, articolul 158 din Codul de executare statuează în alin. (2) că, dacă instanța de judecată care a rejudecat cauza nu a soluționat întoarcerea executării hotărârii anulate, pîrîtul este în drept, în termenele de prescripție, să înainteze în această instanță o cerere de întoarcere a executării în procedură în ordonanță, fără

respectarea procedurii prealabile.

În acest sens, Colegiul învederează că în conformitate cu articolul 345 lit. o) din Codul de procedură civilă, se emite ordonanță judecătorească în cazul în care pretenția se referă la întoarcerea executării conform articolului 158 alin. (2) din Codul de executare.

În condițiile din speță este indubitabil că instanța de recurs, efectuând o rejudecare în fond a cauzei, a casat parțial decizia instanței de apel și a menținut hotărârea primei instanțe, care mai favorabilă pentru debitor decât cea dată de Curtea de Apel Chișinău. Însă, distinct acestor circumstanțe, instanța de recurs nu a dispus întoarcerea executării, în temeiul articolului 159 din Codul de executare.

La capitolul dat este de notat că, odată cu depunerea cererii de recurs, ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a revendicat și întoarcerea executării silite, precum și nu a administrat probe care să demonstreze executarea deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău. Prin urmare, judecând prezenta cauză instanța de recurs, Colegiul nu dispunea de dovezi pertinente și concludente care, în baza cărora să-și formeze poziția privind necesitatea dispunerii întoarcerii executării silite, or, în lipsa acestor probe instanța nu putea cunoaște despre faptul că hotărârea judecătorească deja a fost executată.

În altă ordine de idei, Colegiul opinează că la etapa dată, Curtea Supremă de Justiție, ca instanță de recurs, nu poate aplica prevederile articolului 345 lit. o) din Codul de procedură civilă. Or, această normă guvernează procedura în ordonanță (procedura simplificată), în baza căreia instanța de judecată dispune în mod unipersonal, la cererea creditorului, încasarea unor sume de bani sau revendicarea unor bunuri de la debitor. Aceasta este o formă specifică de apărare a drepturilor și intereselor creditorului, în condițiile din speță a debitorului, ce se bazează pe acte incontestabile cu privire la obligațiile pe care un debitor de al său nu le execută în mod evident. Respectiv, în sensul Capitolului XXXV din Codul de procedură civilă, această modalitate de apărare este soluționată de către un singur judecător, în mod unipersonal.

Distinct acestei ipoteze, Colegiul subliniază că instanța de recurs este un organ colegial, circumstanță care *apriori* nu îi permite soluționarea disensiunilor în procedura în ordonanță. Or, ținând cont de trăsăturile caracteristice relevate supra, procedura în ordonanță este o procedură simplificată în fața primei instanțe.

Sub acest aspect, Colegiul evocă faptul că, dispozițiile articolului 159 alin. (2) coroborat cu articolul 158 din Codul de executare au fost adoptate anterior normei instituite la articolul 345 lit. o) din Codul de procedură civilă. Prin urmare, în condițiile speței, prevederile articolului 345 lit. o) din Codul de procedură civilă au aplicabilitate superioare celor de la articolele 158 și 159 din Codul de executare. Or, în conformitate cu articolul 2 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

Astfel, instanța de recurs nu poate deroga de la procedurile, iar drept consecință și competențele, ce i-au fost atribuite de legiuitor. Cu atât mai mult că, prin Legea nr. 191 din 23 septembrie 2016, în vigoare de la 28 aprilie 2017, legiuitorul a completat articolul 345 din Codul de procedură civilă cu „lit. o)”, prin

care a conferit instanțelor de nivelul I competența de a soluționa, în procedură simplificată, chestiunile privind întoarcerea executării în cazurile în care instanțele de apel sau de recurs, anulând hotărârea instanței de fond și adoptând o hotărâre nouă, nu s-au pronunțat și în partea întoarcerii executării.

În atare circumstanțe, Colegiul vădește că, prin prisma articolului 345 lit. o) din Codul de procedură civilă coroborat cu articolele 158 și 159 din Codul de executare, cererea recurentului ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la întoarcerea executării în baza hotărârii din 13 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și a deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, ține de competența exclusivă a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității respingerii cererii depuse de recurentul ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la întoarcerea executării în baza hotărârii din 13 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și a deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, ține de competența exclusivă a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu articolele 269-270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție dispune:

Se respinge cererea depusă de recurentul ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la întoarcerea executării în baza hotărârii din 13 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și a deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, ține de competența exclusivă a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, adoptate în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Grigorița împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea plăților salariale restante, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru